

Te weinig zonlicht, te hoge loon- en stookkosten en milieuoverwegingen deden Nederlandse kwekers ruim tien jaar geleden uitwijken naar Kenia, Zuid-Afrika, Tanzania en Ethiopië. De Nederlandse rozenkweker Zuurbier & Co nam in 2000 ook de beslissing om een vestiging te openen naast het Naivashameer, het centrum van de Keniaanse flora-industrie. Marja Oudhuis (30) is bedrijfsopvolger en ziet veel uitdagingen in de 13 hectare rozen in Nederland en 29 hectare rozen in Kenia.

Rozen telen onder

Firma Zuurbier & Co teelt 42 hectare rozen

Tekst en beeld: Ellen van den Manacker

If you can't beat them...

Met twee vestigingen in Heerhugowaard beplant met 13 hectare rozen is Zuurbier & Co een van de grootste snijrozenproducenten van Nederland. Daarnaast heeft Zuurbier & Co een vestiging met 29 hectare rozen in Kenia: "In 2000 zagen we dat de Nederlandse roos onder druk kwam te staan. Veel rozentelers trokken naar het buitenland en wij dachten: if you can't beat them, join them. Mijn vader en Cor Zuurbier, eigenaren van Zuurbier & Co, hebben toen verschillende plekken in de wereld bezocht op zoek naar de perfecte plek om rozen te telen", vertelt Marja. "Kenia heeft het perfecte klimaat om rozen te kweken: veel zonuren en koele nachten. Er is volop

"Kenia heeft het perfecte klimaat om rozen te kweken: veel zonuren en koele nachten"

arbeid beschikbaar en het vliegveld is goed voorbereid op de hele stroom snijbloemen." Het bedrijf is gevestigd naast het Naivashameer, waardoor watertoevoer geen probleem is. "Het is het mooiste plekje op aarde", vindt Marja. "Als je veel aandacht moet besteden aan een bedrijf in het buitenland, dan moet je er ook voor zorgen dat het een mooi plekje is, waar je met veel plezier heen gaat."

Vallen en opstaan

De start van het bedrijf in Kenia ging met vallen en opstaan: "Op de plek die wij gekocht

hebben, stond het frame van een kassencomplex, achtergelaten door een Franse investeerder", legt Marja uit. "De wet en regelgeving in Kenia is anders, waardoor de aankoop van grond of gebouwen de nodige problemen gaf. Zo merkten we bijvoorbeeld dat het lastig is om in een land dat we niet goed kennen een betrouwbare notaris te vinden", vertelt Marja.

"We moesten alles opnieuw ontdekken"

"We zijn begonnen met één hectare. Mijn vader heeft in het begin veel op en neer gereisd tussen Nederland en Kenia om het bedrijf op te starten." Inmiddels is Joost, de zoon van Cor, vier jaar geleden verhuisd naar Kenia en stuurt hij 6.600 kilometer verder het bedrijf aan. Elke dag hebben de bedrijven in Nederland en Kenia contact met elkaar en zo'n acht keer per jaar vliegt Marja naar Kenia. "De teelt in Nederland en de teelt in Kenia zijn niet met elkaar te vergelijken. Een roos is een roos, maar de klimaatomstandigheden maken het teeltproces anders", vertelt Marja. "We hebben alles opnieuw moeten ontdekken toen we daar aan de slag gingen. Dat is mijn valkuil ook als ik daar kom, ik ga dingen doen zoals ze in Nederland gebeuren, maar dat werkt daar gewoon niet."

Cultuurshock

Ook de cultuur was wennen voor het Nederlandse bedrijf: "Hier in Nederland kunnen we op ons personeel vertrouwen. Iedereen is er elke dag, we hebben toekomstperspectief en we gaan er met zijn allen voor." In Kenia was dat anders: "Als mensen hun geld binnen hadden van een of twee dagen werken, dan

Bedrijfsgegevens

Heerhugowaard	Kenia
2 vestigingen	29 hectare
13 hectare	500 medewerkers
70 vaste medewerkers	10 rassen rozen
120 scholieren	
7 rassen rozen	

hadden ze voldoende en waren ze weer vertrokken", vertelt Marja. "In de twaalf jaar dat wij daar nu zitten is de arbeidsethos enorm verbeterd. De wetgeving aangaande milieu en human resources zijn enorm aangescherpt en vakbonden hebben meer inspraak gekregen." Dat mens en milieu ook van belang zijn voor de Keniaanse rozen, legt Marja uit: "Onze afnemers willen zien dat wij goed zorgen voor ons Keniaanse personeel en het Keniaanse milieu."

Ontwikkelingshulp

Mede daarom doet Zuurbier & Co ook aan ontwikkelingshulp in hun omgeving in Kenia. "In 2010 hebben we een middelbare school opgebouwd. Dit heeft een positief effect op de kansen van jonge Kenianen. Daarnaast ondersteunen we de lokale medische kliniek en zorgen we voor schoon drinkwater in het dorp", vertelt Marja.

Groei

Inmiddels is het bedrijf in Kenia gegroeid naar een 29 hectare tellende onderneming waarin Nederlandse teelttechnieken worden toegepast. "Onze rozen worden geteeld op substraat, waardoor we al het drainwater op kunnen vangen. Hier in Nederland is dat heel

de zon in Nederland en Kenia

normaal, maar in Kenia zijn wij een van de weinigen”, vertelt Marja. “Daarnaast verwarmen we de kassen met behulp van een groot zonnepaneel, waardoor we minder gewasbeschermingsmiddelen hoeven te gebruiken.”

Teeltverschil

De rozen die in Kenia geteeld worden moeten vervoerd kunnen worden zonder dat ze beschadigen. “In Kenia telen we vooral de korte lengtes en harde kleuren, met een hoge productie, waarvan er veel in een doos kunnen”, legt Marja uit. “In Nederland telen we de duurdere, zwaardere en meer gespecialiseerde roos met lange steel.”

“Er is een tweedeling ontstaan”

Als opvolger is Marja heel blij dat er een vestiging in Kenia is: “Op dit moment is het een uitdaging om als rozenteler in Nederland overeind te blijven. Met de vestiging in Kenia blijven we in balans”, vertelt Marja. Toch vindt Marja niet dat de Nederlandse roos onder druk van de Keniaanse komt te staan: “Door aanhoudend slecht weer in Kenia, is de productie het afgelopen seizoen lager geweest. Maar de prijs van onze Nederlandse roos is niet gestegen. Er is een tweedeling ontstaan

tussen de buitenlandse kleine roosjes en de Nederlandse rozen.”

Tweede tak: tomatenzaad

Naast de rozen, is Zuurbier & Co recentelijk begonnen met een tweede tak om het bedrijf een stabielere te maken: het telen van tomatenzaad. “We werden benaderd door een zaadleverancier, zij zochten buitenlandse kassen om hun zaad op te kweken. We hebben nu een hectare tomaten staan voor het zaad”, aldus Marja.

Toekomst

“In Kenia hebben we nog 8 hectare ruimte om uit te breiden. In Nederland hebben we die plannen voor uitbreiding ook, maar we moeten eerst zien wat de toekomst ons brengt. We hebben veel plannen”, vertelt Marja. Ook de bedrijfsvername zal de aankomende tijd een grote rol spelen: “Het is een heel groot en dynamisch bedrijf”. De daghandel, de arbeid en de energie waarmee het bedrijf met drie vestigingen elke dag werkt, gaven voor Marja de doorslag om een uitdaging te zien in bedrijfsopvolging. “We moeten overal tegelijk mee bezig zijn en dat vind ik leuk”, vertelt Marja enthousiast. “We zijn nu verschillende scenario’s aan het schetsen om uiteindelijk uit te komen bij de beste manier om in het bedrijf te treden.”

Geschiedenis

Ooit teelde familie Zuurbier anjers in Heerhugowaard. “Via een cursus rozen kweken, ontmoette meneer Zuurbier mijn vader. Ze gingen samenwerken en mijn vader richtte, in dienst van Zuurbier, een rozentak op. In 1967 zijn mijn vader en Zuurbier samen in de rozenteelt verder gegaan onder de naam Zuurbier & Co. Inmiddels wordt het bedrijf nog steeds aangestuurd door twee families en bestaat Zuurbier & Co uit een kwekerij in Nederland en een in Kenia. Kijk voor meer informatie over het bedrijf op www.zuurbier.com.

